

Prehľadne, systematicky a s využitím rozsiahleho súboru dokladov pracuje autorka aj v kapitolách, v ktorých sústreďuje svoju pozornosť nielen na základný (učebnice, učebné pomôcky) i doplnkový materiál (gramatické, fonetické a konverzačné príručky, príručky o reáliách Slovenska, vzdelávacie elektronické platformy), ale aj na metodické postupy (od najstarších až po najmodernejšie) s akcentovaním rozvoja komunikatívnej kompetencie a interkultúrneho dialógu pri výučbe SakoCJ. Načrtáva tiež význam neverbálnej komunikácie, problematiku tzv. „zradných“ slov (*faux-amis*) a jazykovej interferencie.

Aplikačná časť práce je zameraná na zvukový systém slovenčiny, konkrétne na osvojovanie si slovenskej výslovnosti u nemecky hovoriacich používateľov jazyka. Autorka tu vychádza z teoretických poznatkov o segmentálnych a suprasegmentálnych javoch v slovenskom jazyku, ktoré detailne prezentuje. Treba vyzdvihnúť, že ortoepické javy popisuje precízne v porovnaní s vokalizkým a konsonantickým systémom nemeckého jazyka, pričom využíva množstvo ilustratívnych príkladov, čím ponúka konfrontačno-komparatívny pohľad na danú problematiku.

Zaujímavým prínosom sú aj výsledky samotného výskumu hláskoslovnej analýzy, ktorý autorka realizovala pomocou využitia moderných softvérových technológií (PRAAT, AZAR). Cieľom výskumu bolo vyhodnotiť úspešnosť realizácie slovenských hlások s ohľadom na nemecky hovoriacich užívateľov jazyka a poukázať tak na problémové ortoepické javy. Na základe komparatívneho prístupu, ktorý autorka adekvátne zvolila, bolo možné identifikovať aj príčiny nesprávnej slovenskej výslovnosti. Hoci vzorka respondentov nebola veľká, prínos výskumu nemožno beztak spochybnit'.

Samotný výskum bol zároveň impulzom pre praktický výstup zhmotnený v závere publikácie v podobe súboru interaktívnych aktivít (jazykových úloh a cvičení). Zámerom autorky bolo ponúknuť efektívny prostriedok na nácvik správnej výslovnosti u používateľov slovenčiny s východiskovým jazykom nemeckým.

Hoci je aplikačná časť práce zacielená na zvukový systém slovenčiny vo výslovnosti nemeckých rodených hovoriacich, publikácia *Nové prístupy vo vyučovaní slovenčiny ako cudzieho jazyka* má ambíciu zaujať široký okruh používateľov (od lektorov a učiteľov v rôznych vzdelávacích inštitúciách na Slovensku i v zahraničí až po študentov slovakistiky či iných záujemcov o SakoCJ).

Originálnosťou prezentácie, primeranou náročnosťou klasifikácie jazykového materiálu, ako aj uplatnením adekvátneho výberu domácej

a zahraničnej literatúry s akcentovaním atribútu aktuálnosti a komplexnosti spĺňa táto publikácia po formálnej, ako aj po obsahovej stránke požiadavky hodnotnej a podnetnej monografie. Svojím deskriptívno-teoretickým a prakticko-didaktickým charakterom je vhodným príspevkom do databázy odborných publikácií venujúcich sa lingvodidaktickej problematike SakoCJ.

DOI: <https://doi.org/10.31577/SlavSlov.2021.2.15>

Lenka Ježó Garančovská

Prínosná gramatická príručka (nielen) pre bulharských slovakistov

КОНСТАНТИНОВА, Д.: Граматичната категория падеж (българско-словашки паралели). Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2021. 256 стр.

Slavistický svet bol na začiatku nového akademického roka obohatený o podnetnú knižnú novinku bulharskej slovakistiky Daniely Konstantinovej. Ako už napovedá jej samotný názov *Gramatická kategória pádu (bulharsko-slovenské paralely)*, publikácia sa zaoberá problematikou pádového systému v bulharsko-slovenských súvislostiach. Hoci uvedená problematika na prvý pohľad nepredstavuje žiadne nové v oblasti lingvistických výskumov, možno ju považovať za hodnotnú práve na základe spôsobu jej spracovania a vysoko aktuálnu zase na základe jej zacielenia.

Pri koncipovaní svojej práce zvolila autorka komparatívny prístup, ktorý je predovšetkým pre bulharského čitateľa zárukou lepšieho porozumenia jedného z najfrekvencovanejších problémových javov v slovenskej gramatike, akým je práve deklinácia. Autorkine dlhoročné pedagogické skúsenosti z univerzitného prostredia navyše dodali publikácii aj pragmatický či lingvodidaktický rozmer.

Po formálnej stránke je práca prehľadná, má dobre premyslenú štruktúru. Pozostáva z troch rámcových častí, a to lingvistickej, lingvodidaktickej a aplikačnej. Zároveň treba dodať, že jednotlivé kapitoly dobre zodpovedajú svojmu obsahovému zameraniu.

V rozsiahlom úvode sa autorka venuje teoretickým východiskám gramatickej kategórie pádu. Predstavuje tu vybrané koncepcie a pádové teó-

rie v kontexte svetovej vedy, ale svoju pozornosť upriamuje predovšetkým na predstavenie viacerých dôležitých prístupov a názorov na danú problematiku tak v bulharskej, ako aj v slovenskej jazykovede. Vďaka bohatej bibliografii tak ponúka čitateľom detailný pohľad na pertraktovaný gramatický jav. Ako sama tvrdí, „tento prehľad je dôležitý pre pochopenie podstaty gramatickej kategórie pádu a jej efektívnejšieho štúdia zo strany Bulharov, ktorí sa učia slovenčinu“ (s. 256).

Nemenej dôležitou je aj druhá kapitola, ktorá má lingvodidaktický charakter. Autorka sa v nej zameriava na súčasný pádový systém v slovenčine s ohľadom na jeho učenie (sa) alebo osvojovanie zo strany užívateľov s bulharským materinským jazykom. Predstavuje základné pojmy, ako aj metódy a prístupy, ktoré možno pri výučbe slovenskej deklinácie použiť. Zároveň ponúka osvedčené techniky a efektívne stratégie z vlastnej pedagogickej praxe, čím táto monografia presahuje didaktický rámec slovenčiny ako cudzieho jazyka v bulharskom kontexte. Prístupy, ktoré sú spomenuté, je možné aplikovať pri výučbe slovenčiny ako cudzieho jazyka v podstatne širšom kontexte, resp. minimálne sa nimi inšpirovať.

Najrozsiahljšiu časť publikácie reprezentujú kapitoly, ktoré sa venujú jednotlivým slovenským pádom (nominatívu, genitívu, datívu, akuzatívu, lokálu a inštrumentálu). Všetkých šesť kapitol spája po formálnej stránke jednotný spôsob ich spracovania. Začiatok každej kapitoly je venovaný charakteristike konkrétneho pádu, kde je detailne opísaný jeho význam a funkcia, a to nielen s ohľadom na základné vzťahy medzi ich syntaktickou a sémantickou stránkou, ale aj na ich logické odôvodnenie. Potom sa objasňuje použitie toho-ktorého pádu, na ilustráciu čoho ponúka autorka dostatočný počet príkladov v slovenčine, ktoré sú pre lepšie pochopenie zároveň preložené do bulharčiny, príp. doplnené o potrebné vysvetlenia. Nakoniec sa pozornosť upriamuje na formálne vyjadrenie pádu, čiže na deklinačné vzory substantív, adjektív, ako aj pádové flexie a formy numerálií i pronómín (osobných, ukazovacích, prívlastňovacích a vymedzovacích). V tejto časti sa nachádza bohatý ilustračný materiál v podobe krátkych viet obsahujúcich nielen spisovnú, ale aj hovorovú lexiku, čo možno považovať za jeden z ďalších prínosov tejto publikácie.

Súčasťou záverečnej časti monografie je aj príloha s tabuľkami, ktoré prehľadným spôso-

bom predstavujú deklinačné vzory spomenutých slovných druhov. V takejto podobe môžu plniť významnú učebnú pomôcku hlavne pre bulharských slovakistov.

Záverom D. Konstantinovej bolo ponúknutá odbornú publikáciu so širokým teoreticko-pragmatickým využitím zameranú predovšetkým pre používateľov slovenčiny s východiskovým jazykom bulharským. Domnievame sa však, že monografia *Gramatická kategória pádu (bulharsko-slovenské paralely)* má prostredníctvom svojho deskriptívno-teoretického a prakticko-didaktického charakteru ambíciu zaujať omnoho širší okruh odbornej verejnosti, a to prevažne zo slovanského sveta.

DOI: <https://doi.org/10.31577/SlavSlov.2021.2.16>

Lenka Ježó Garančovská